

Autorski program dotyczący koncepcji działania Teatru Nowego im. Kazimierza Dejmka w Łodzi w aspekcie zarządzania i kształtowania profilu instytucji w okresie 1.09 2025- 31.08.2030.

WSTĘP

Ciekawe, jak Brzozowski odnajdzie się w teatrze instytucjonalnym. "Powołanie do życia Szwalni było alternatywą wobec teatru instytucjonalnego, uciekającego od bliskiego kontaktu. Było remedium na rodzaj faszysu i fikcji, który ograniczał możliwość naturalnej i sensownej pracy w zawodzie aktora" - można przeczytać w jubileuszowym tekście o Szwalni na jej facebookowej stronie.

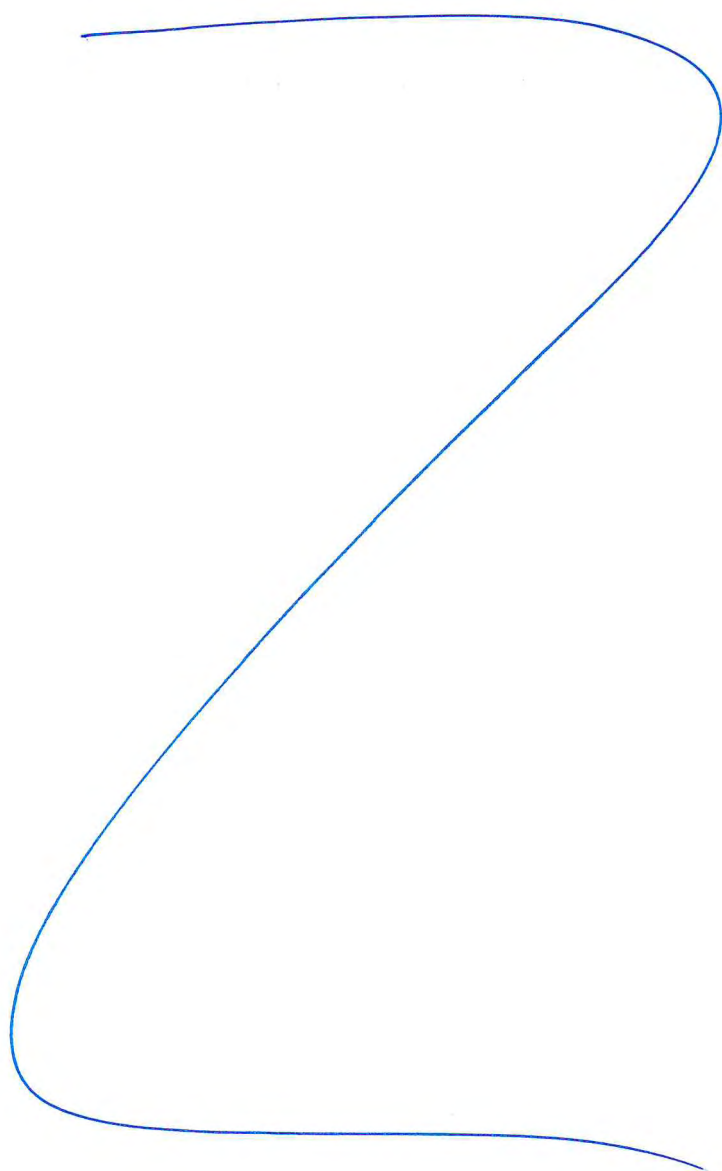
(<https://lodz.wyborcza.pl/lodz/7,35136,31248973,teatrem-nowym-pokieruje-marcin-brzozowski-szef-niezaleznej.html>, dostęp: 24.03.2025)

Słowa przywołane w artykule prasowym przez Panią Izabelę Adamczewską uświadomiły mi, że podejmując się we wrześniu 2024 roku powierzonego mi przez Panią Prezydent Hannę Zdanowską zadania poprowadzenia instytucji do momentu rozstrzygnięcia konkursu na nowego dyrektora Teatru Nowego im. K. Dejmka, wracam do miejsca, w którym rozpoczęła się moja wieloletnia, wspierana przez władze Łodzi niezależna praca teatralna.

Współpraca z Teatrem Nowym, w którym w 2009 roku zrealizowałem dwie premiery, spowodowała potrzebę stworzenia w Łodzi nowej teatralnej sceny – Szwalni. W 2009 roku kilkoro absolwentów i absolwentek PWSFTviT w Łodzi oraz łódzkiej ASP, nie zdając sobie sprawy z konsekwencji swoich słów, radośnie zakrzyknęło: *ja nie mam nic, ty nie masz nic, to razem mamy tyle, aby zbudować Szwalnię*. Impulsem było rzeczywiście marzenie o stworzeniu miejsca otwartej pracy artystycznej poza formułą teatru instytucjonalnego. Jedynym ograniczeniem był wtedy brak funduszy na budowanie programu i prowadzenie działalności. Wcale nie odbierało nam to zapału, tym bardziej, że dzięki bezinteresownej i kolektywnej pracy łódzkich artystów, wsparciu mecenasów i władz Łodzi kwestia braku pieniędzy stała się z czasem problemem drugorzędny. Najważniejszym impulsem była wizja braku instytucjonalnych ograniczeń – regulaminów, etatów, limitowanych umowami godzin pracy, biurokracji. W zamian pojawiła się pasja tworzenia od nowa, model zarządzania oparty na budowaniu wspólnoty celu w ramach spółdzielczej inicjatywy teatralnej, brak hierarchii, brak stałego zespołu. Każda i każdy z nas – twórców Szwalni określał zakres obowiązków wyłącznie w oparciu o swoje potrzeby i dyspozycyjność.

Stawiam sobie ważne pytania - co zmieniło się i co sprawiło, że podjąłem decyzję o złożeniu oferty w konkursie na dyrektora teatralnej instytucji kultury - Teatru Nowego im. K. Dejmka w Łodzi oraz co sam mogę zaoferować Teatrowi Nowemu w Łodzi – jego pracownikom, zespołowi aktorskiemu, publiczności i organizatorowi? Zmienił się czas. Szwalnia ma już ponad 15 lat, wypracowała skuteczne sposoby działania, ja nie jestem młodym buntownikiem, a potencjalnie teatr jest dzisiaj gotowy na bezpieczną, partycypacyjną, pozbawioną hierarchicznego myślenia pracę.

28.03.2025 Marcin Brzozowski

28.03.2025 Marcin Błaszczak str. 6

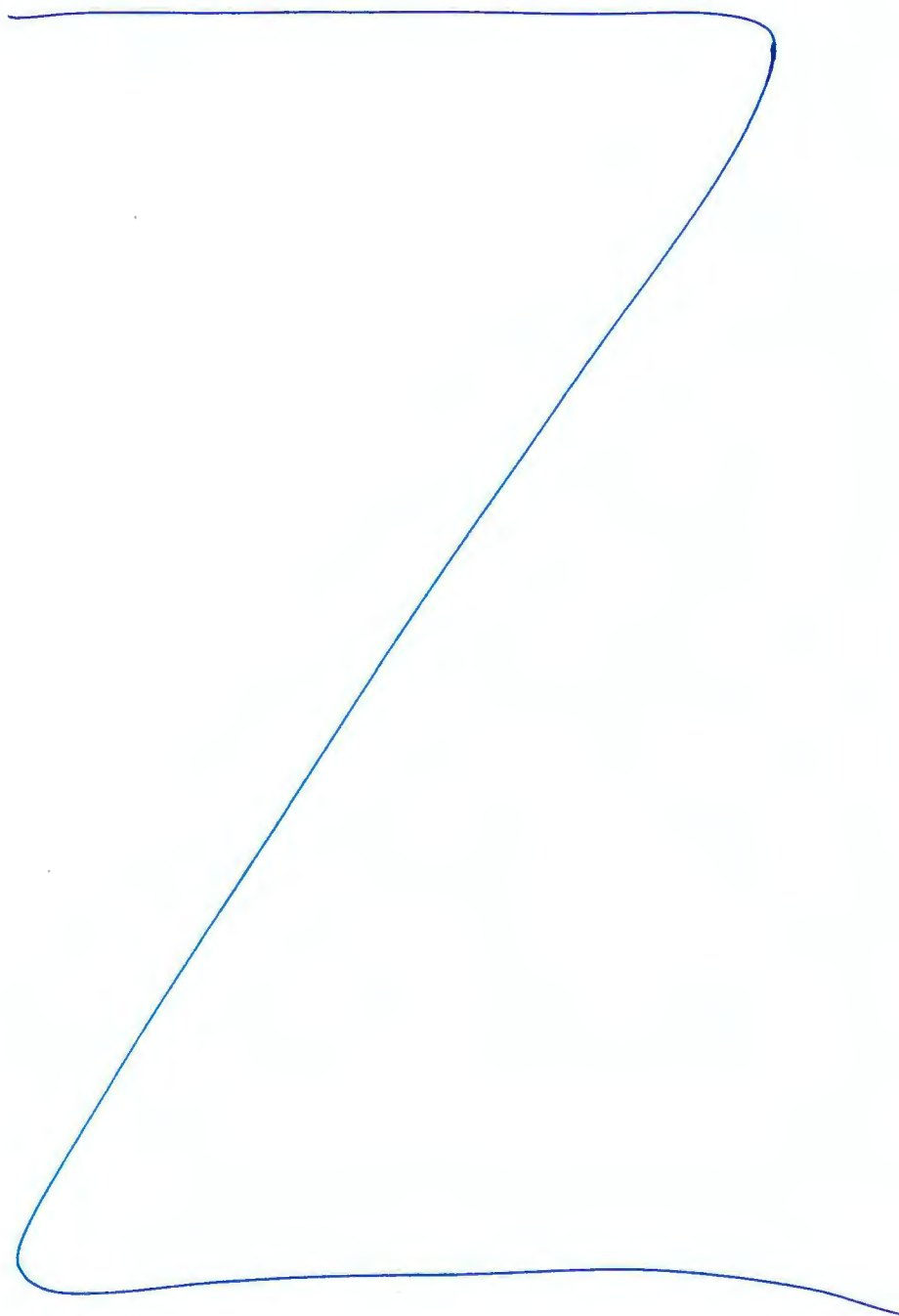
W związku z planowaną modernizacją i Strategią Rozwoju Miasta Teatr Nowy znacznie poszerzy zakres oddziaływania społecznego, wprowadzi zmiany strukturalne i nowe formy działalności statutowej. Ten proces wymaga wieloaspektowego zarządzania opartego na dobrym rozpoznaniu łódzkiej kultury i potrzeb lokalnej społeczności oraz stworzenia wieloletniej wizji artystycznej, uwzględniającej potencjalnie ryzyko związane z możliwą 2-letnią zmianą formuły i miejsca działania instytucji podczas remontu. W tym zakresie chcę podzielić się z pracownikami, publicznością i organizatorem kompetencjami, wiedzą i doświadczeniem wynikającymi z:

- ponad 4-letniego doświadczenia w zarządzaniu zespołem, budowaniu programu, wprowadzaniu nowych zasad komunikacji i katalogu dobrych praktyk w obszarze bezpieczeństwa pracy dydaktycznej i artystycznej w ramach pełnienia funkcji Prodziekana ds. Nauczania i Studentów Wydziału Aktorskiego PWSFTviT w Łodzi,
- 15-letniego doświadczenia w prowadzeniu sceny teatralnej nieposiadającej stałego finansowania i działającej wyłącznie w oparciu o pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz tworzenie partnerstw,
- przeprowadzenia dwóch remontów i adaptacji scenicznych obiektów (lokal przy ul. Jaracza 40 w Łodzi oraz dawny *Dom Kultury Kolejarza* przy ul. A. Struga 90 w Łodzi) z przeznaczeniem na prowadzenie działalności teatralnej oraz przygotowania dokumentacji dotyczącej modernizacji Teatru Nowego im. K. Dejmka w Łodzi,
- wieloletniego doświadczenia w nadzorze nad projektami artystycznymi, artystyczno-edukacyjnymi oraz art.-terapeutycznymi o charakterze lokalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym wraz z kierowaniem zespołami realizującymi,
- ponad 20-letniej praktyki pedagogicznej na Wydziale Aktorskim PWSFTviT w Łodzi, w tym prowadzenia przedmiotów *Sceny Współczesne*, *Elementarne Zadania Aktorskie*, *Formy Sceniczne*, organizacji wyjazdów na festiwale zagraniczne, wspierania oddolnych inicjatyw studenckich w roli opiekuna kół naukowych i inicjatora debiutów teatralnych.

ZARYS KONCEPCJI

Proponowana koncepcja działalności Teatru Nowego spójna jest z wizją i ideą rozwojową zawartą w Strategii Rozwoju Miasta 2030+ w następujących obszarach:

- **Aktywności, nie obiekty** – Łódź nie jest zbiorem budynków, systemów ani innych obiektów, ale miejscem aktywności polegającej na sprawnym zarządzaniu procesem *pomysł > ocena > wdrożenie > pomiar rezultatów*.
- **Miasto włączające i angażujące** – Łódź angażuje, wciąga, motywuje i prowokuje do aktywności stwarzając możliwości, mechanizmy, narzędzia i bodźce dla realizacji inicjatyw indywidualnych i zbiorowych.
- **Miasto łączące i spajające** – miasto nie wyklucza jednych uprzywilejowując drugich, ale zaprasza każdego do współtworzenia. Łódź stwarza okazje i infrastrukturę do spotkań, wymiany pomysłów, wspólnej pracy, zaangażowania kulturalnego, itd.

28.03.2025 Marcin Buzowski

Str.
8

IDEA: Teatr jako Przestrzeń Spotkania, Dialogu i Społecznej Odpowiedzialności

Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka w Łodzi to instytucja z wyjątkowym dziedzictwem artystycznym i społecznym. Jego historia to nie tylko wielkie nazwiska polskiej reżyserii i dramaturgii, ale także wyrazisty profil intelektualny, poszukiwania artystyczne oraz otwartość na nowe idee. W XXI wieku Teatr Nowy powinien pozostać miejscem, które stawia pytania o kondycję współczesnego człowieka, bada zmiany społeczne i podejmuje temat wspólnoty oraz tożsamości.

Główną misją Teatru Nowego będzie tworzenie teatru repertuarowego o silnym profilu literackim, społecznie zaangażowanego i poszukującego nowych form artystycznej ekspresji. Program, który przedstawiam, opiera się na trzech filarach:

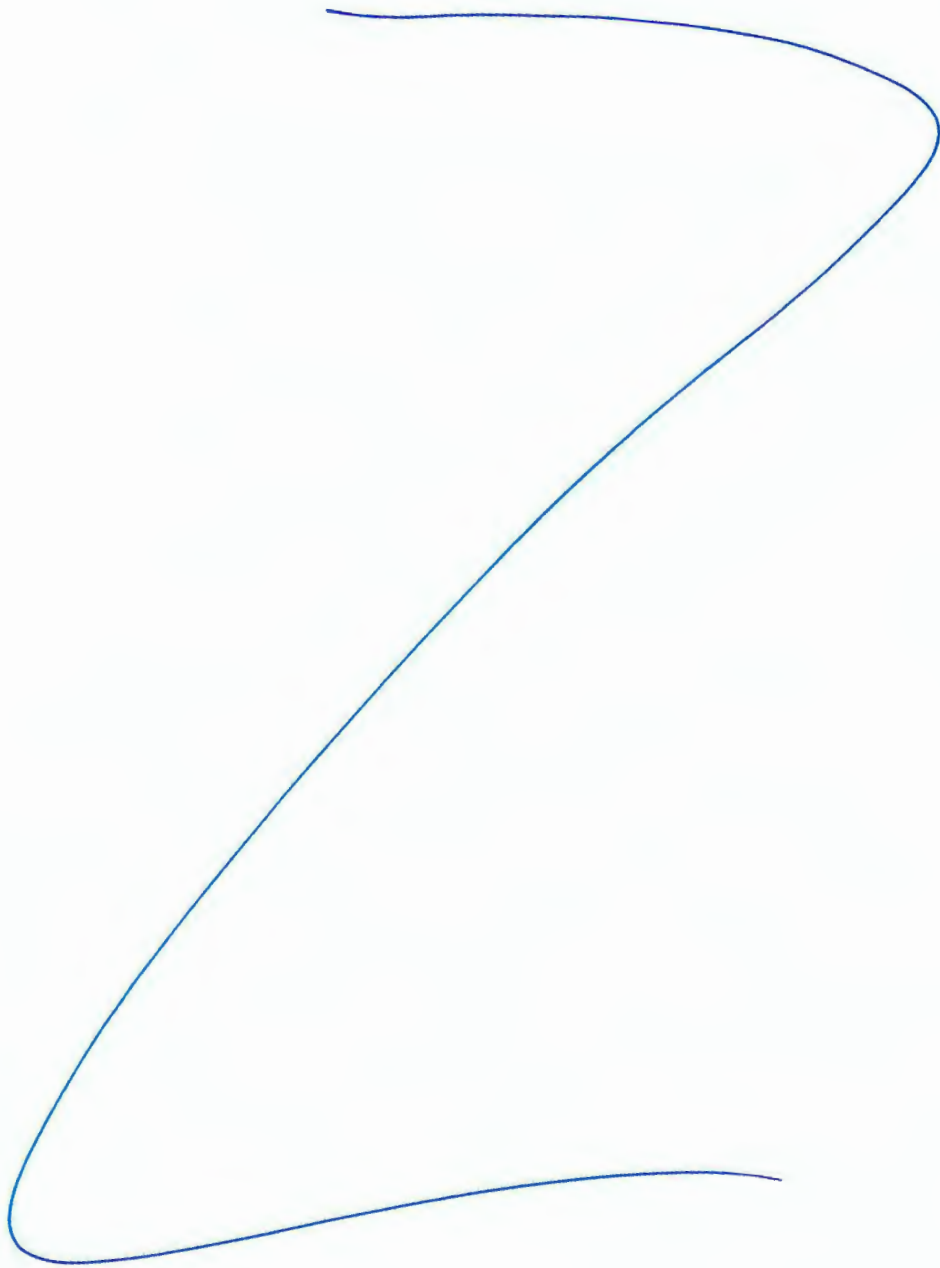
Nowoczesny repertuar łączący klasykę z poszukiwaniem nowych języków teatralnych.

Budowanie wspólnoty odbiorców poprzez działania społeczne i edukacyjne.

Lokalna, ogólnopolska i międzynarodowa współpraca oraz włączanie Teatru Nowego w europejski obieg artystyczny.

Teatr Nowy, noszący od 2007 imię Kazimierza Dejmka, jest miejscem uformowanym przez swojego Patrona. To scena, która w szczególny sposób pojmuje misję działania sztuką i komunikacji z publicznością. To, co w teatrze może być bezpieczne i sprawdzone, ma być gwarantowane poszanowaniem rzemiosła teatralnego, techniki aktorskiej, międzypokoleniowością zespołu artystycznego, czerpiącego w działaniach scenicznych z różnych obszarów, emocji, poglądów, zamierzeń. Motywacją do podejmowania kolejnych prób do przedstawień jest nieobojętność wobec rzeczywistości. I to ona, jako wspólne wyzwanie, cel podejmowanej pracy, ma inicjować rozmowę z publicznością, współistnienie proponowanych tytułów ze społecznym i politycznym tłem rzeczywistości. Nie może jednak powielać schematów, rozwiązań, komentarzy, ale w poczuciu wspólnoty uwrażliwiać i wchodzić w krytyczny – emocjonalny i artystycznie niefalsywy spór. Utworem, do którego w postrzeganiu roli teatru odnosił się Kazimierz Dejmek było *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego. Uważał, że ten dramat nigdy nie zamyka się na konkretny okres historii, przenika świadomość kultury w każdym jej obszarze, a moc aluzji i cytatu z tego tekstu, twórczo uwalnia i determinuje kolejne wybory.

W dotychczasowej działalności Teatru Nowego, warto dostrzec model wyborów artystycznych, które kierują się w stronę teatru jako dyscypliny sztuki obecnej „tu i teraz”. To bardzo ważne wyzwanie, by repertuarowy i zespołowy teatr artystyczny pozostawał w społecznym dialogu, był przestrzenią odnoszącą się do rzeczywistości, ale też wyróżniającą się spośród kanałów cybernetycznej komunikacji, globalnej wioski, nieustannej platformy tkwienia w dyskursie cyfrowej taśmy poglądów i stanowisk. Uczestnictwo w życiu teatralnym jest jednym z niewielu miejsc i przestrzeni, w których to czas sceny i widowiska przejmują kontrolę nad globalnym czasem teletransmisji. Sztuka teatralna nie tylko może być areną eksperymentu, performansu, ale także medium, które przywraca i zapoznaje „od nowa” z narracjami, które bez scenicznego języka przepadłyby w ciszy historii, choć, mówiąc „po dejmkowemu” *tak głośno obecne mogą być wśród ludzi.*

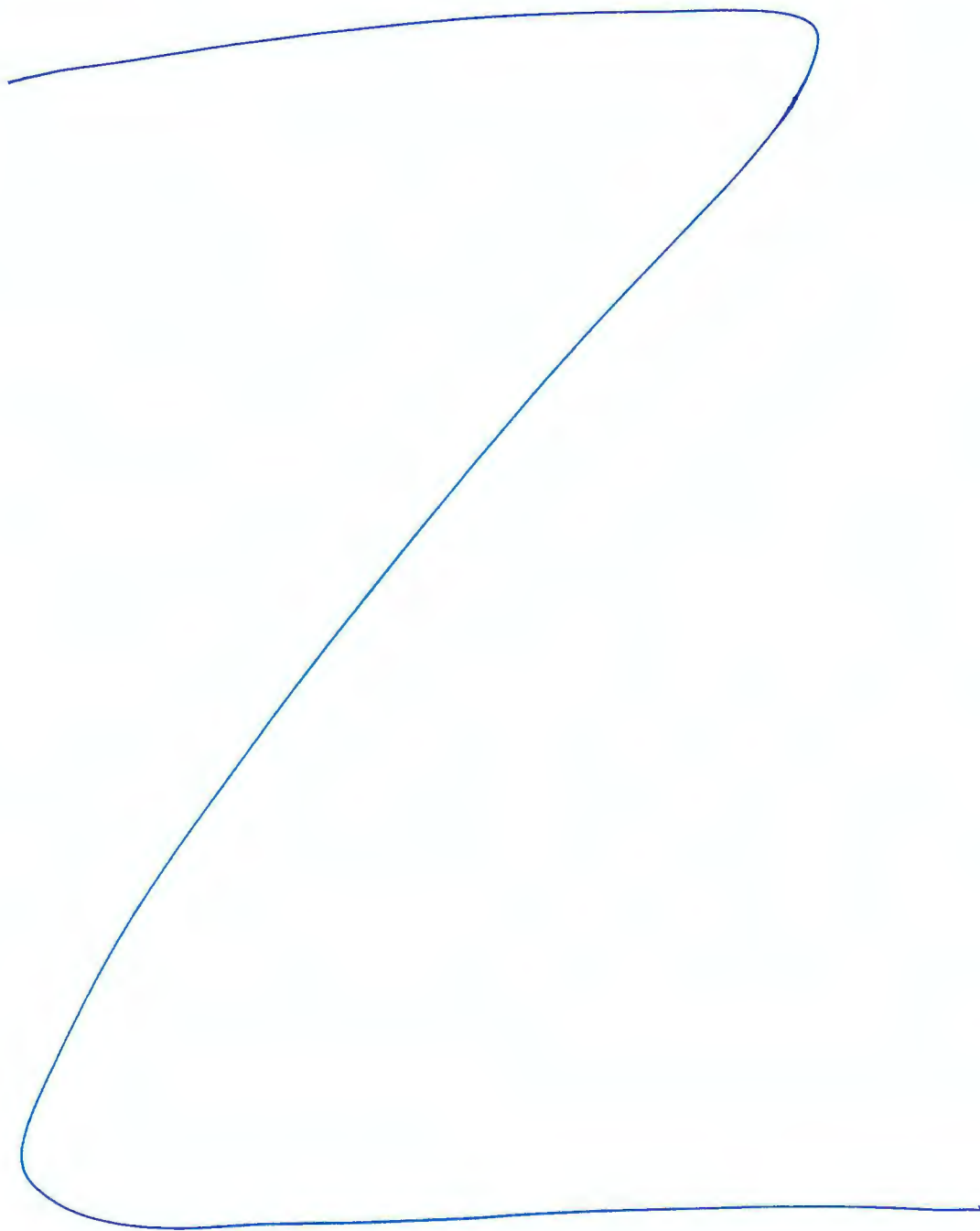
28.03.2025 March Brzezinski str.
10

Zespołowy teatr oparty na przemyślanych wyborach literackich, na dyskusji z potokami dyskursów, może być miejscem dostępnym, ale też przestrzenią sztuki, która nie polemizuje, nie jest przedłużeniem rzeczywistości z zewnątrz. Spektakl, wieczór w teatrze, uczestnictwo w wydarzeniach edukacyjnych, literackich może stać się dla szerokiego grona publiczności teatralnej czasem i przestrzenią skupienia, odseparowania, obserwacji i uczestnictwa w programie artystycznym dzieł skończonych, porządkujących, zastanawiających i pobudzających. Teoretyczka Erica Fisher – Lichte zwraca uwagę, że takie potraktowanie zadań publicznej instytucji kultury wykształca mechanizm „performatywnej obecności widza”, przeciwdziałając, czy nie zgadzając się z przeświadczeniem, że sztuka musi rywalizować, albo dostosowywać się do stanu mentalnej „apatii”, „cichej obserwacji”, „obserwacji niezaangażowanej”.

Proponowany model działalności Teatru Nowego zawiera więc w sobie ciągłość zaproszenia do uczestnictwa w życiu teatru, pogłębionej odpowiedzialności za tworzenie narracji, międzypokoleniowej przestrzeni aktywności, krytycznego myślenia, kształtowania modelu dyskusji i obecności w artystycznej krytyce, propozycji, problemie.

POTRZEBA: Wizja działalności i rozwoju instytucji, uwzględniająca jej cele statutowe, strukturę organizacyjną, posiadaną infrastrukturę oraz plany inwestycyjne instytucji.

Kształtowanie nowej wizji działalności i rozwoju, a także tworzenia nowej struktury organizacyjnej instytucji determinuje szczegółowa koncepcja zawarta w programie funkcjonalno-użytkowym realizowanym obecnie dla potrzeb modernizacji Teatru w latach 2026-2028 wraz ze studium wykonalności, analizą popytu i nowym modelem widowni. W ostatnich miesiącach w trakcie konsultacji z pracownikami i pracowniczkami Teatru oraz zespołem specjalistów (architektów, inżynierów branżowych, strażaka) stworzyłem katalog potrzeb ujawniających następujące dysfunkcje obiektu: brak przestrzeni scenicznych, miejsc prób – Teatr posiada dwie sceny i jedną małą salę prób, brak przestrzeni magazynowych, zły stan przestrzeni hotelowej, zła komunikacja pozasceniczna, niewystarczająca dostępność architektoniczna, duża energochłonność budynku, przestarzała i częściowo niedziałająca technika sceniczna, przestarzałe i w części niespełniające obecnie obowiązujących wymogów instalacje – elektryczna, wodno-kanalizacyjna, centralnego ogrzewania, systemu wentylacji i klimatyzacji. Tworzona obecnie koncepcja architektoniczna obejmuje zmiany funkcjonalne przestrzeni Teatru w celu stworzenia trzech dodatkowych, kameralnych, w pełni wyposażonych scen teatralnych z przeznaczeniem na prezentacje, próby aktorskie, spotkania warsztatowe, działania edukacyjne i art.-terapeutyczne. Wizja remontu obejmuje również m.in. modernizację instalacji, techniki i wyposażenia sceny, powiększenie przestrzeni magazynowych, zmniejszenie barier architektonicznych, zwiększenia standardu i powierzchni noclegowych w części hotelowej Teatru, zmniejszenie energochłonności obiektu. Wskazane powyżej zmiany planowane są z myślą o poprawie komfortu i bezpieczeństwa pracy w instytucji, ukierunkowane są także na umożliwienie poszerzenia oferty artystycznej i edukacyjnej wynikającej z celów statutowych instytucji w oparciu o nowy model działalności uwzględniający programy kuratorskie i rezydencyjne, partnerskie projekty wspierające aktywizację i integrację społeczną osób ze szczególnymi potrzebami, projekty edukacyjne i art.-terapeutyczne oraz programy sieciujące instytucje i podnoszące kompetencje, a także umiejętności zawodowe adresatów działalności instytucji. Proponowany program autorski w tym zakresie spójny

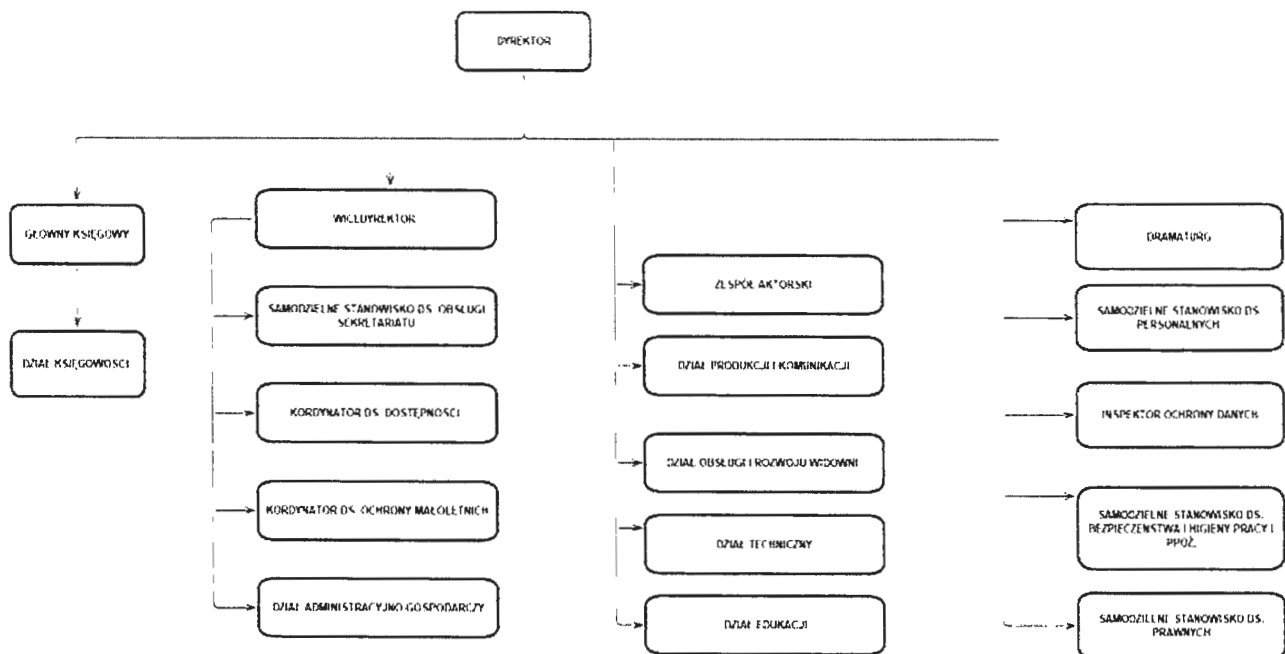
28.03.2025 Thovin Buzondhi Str.
12

jest z obszarem tematycznym *Miasto Twórcze* realizującym cel III Strategii Rozwoju Miasta 2023+ – Łódź odpowiadająca na oczekiwania interesariuszy oraz obszarem tematycznym *Miasto Jakościowej Edukacji* realizującym cel I Strategii – Łódź silna i odporna.

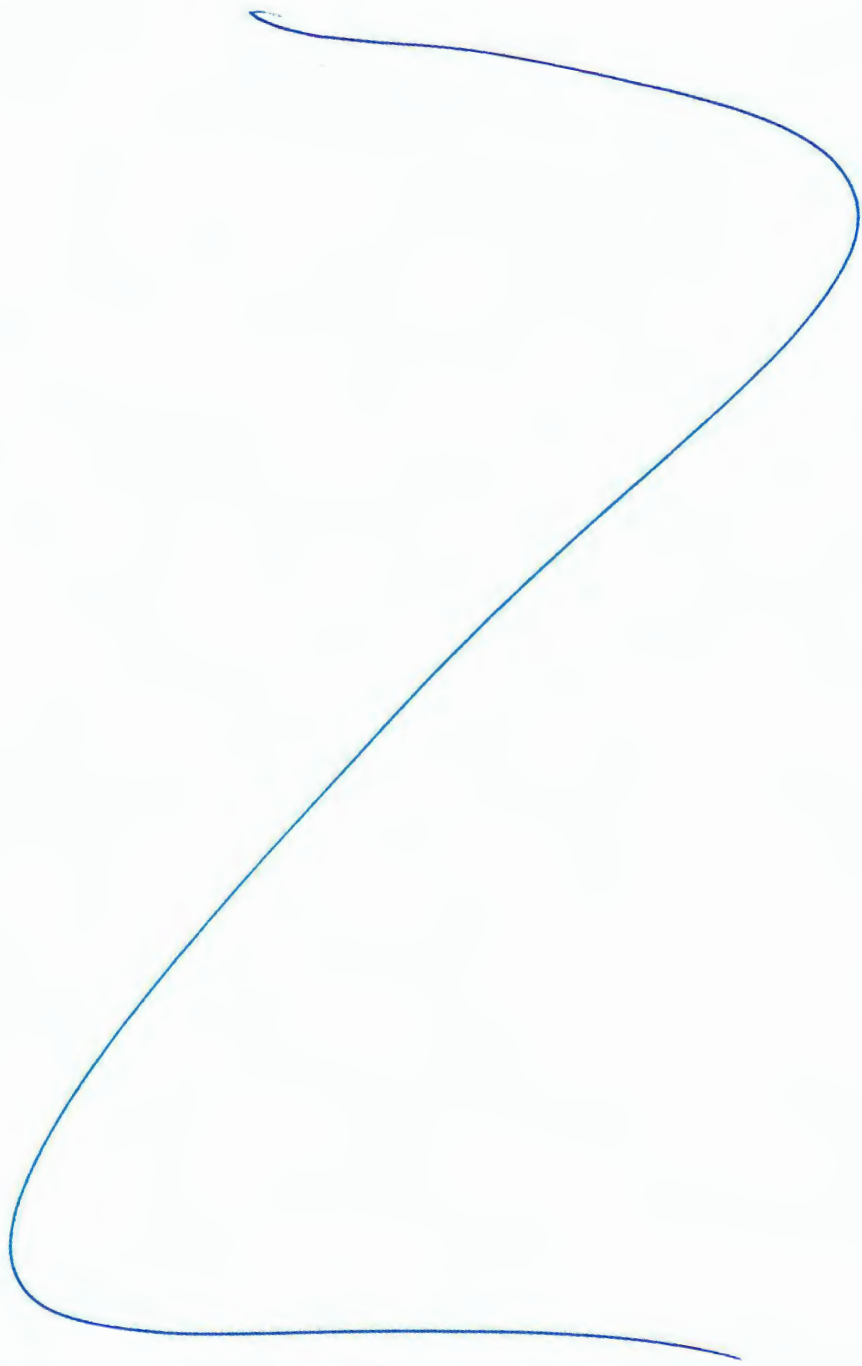
STRUKTURA - ORGANIZACJA

Opisane powyżej plany dotyczące modernizacji Teatru Nowego, a co za tym idzie poszerzenia zakresu działań programowych instytucji wymagają zmiany struktury organizacyjnej w następującym zakresie: powołanie działu edukacji teatralnej, powołanie koordynatora do spraw dostępności, stworzenie wieloosobowego stanowiska koordynacji artystycznej. Rozdzielenie Działu BOWIR i stworzenia w zamian Działu Produkcji i Komunikacji i Działu Obsługi Widowni. Instytucja w mojej opinii wymaga obsadzenia stanowiska wicedyrektora wspierającego dyrektora w zakresie realizacji inwestycji (w tym przeprowadzania postępowań przetargowych i kontroli inwestorskiej), organizacji pracy Teatru, pozyskiwania finansowania zewnętrznego, sieciowania instytucji, inicjowania współprac partnerskich z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Proponowany model struktury organizacyjnej

28.03.2025 Marcin Porozowski

28. 03. 2025 Mercah Benzeroh.

PLAN DZIAŁALNOŚCI PROGRAMOWEJ

Opisane poniżej działania programowe spójne są z celami strategicznymi Polityki Rozwoju Kultury dla Miasta Łodzi 2030+: *Miasto Twórcze, Kultura Otwarta, Kultura Świadoma*, a także w praktyce realizują operacyjne cele: *wzmocnienia oferty kulturalnej oraz jej rozpoznawalności, rozwoju lokalnej oferty kulturalnej, kultury dostępnej oraz rozwoju edukacji kulturalnej*

Program kuratorski kształtujący program artystyczny i cykl pracy nad premierą.

Obszary działalności repertuarowej i produkcji spektakli oparte będą na stałym rytmie poszczególnych nurtów działalności.

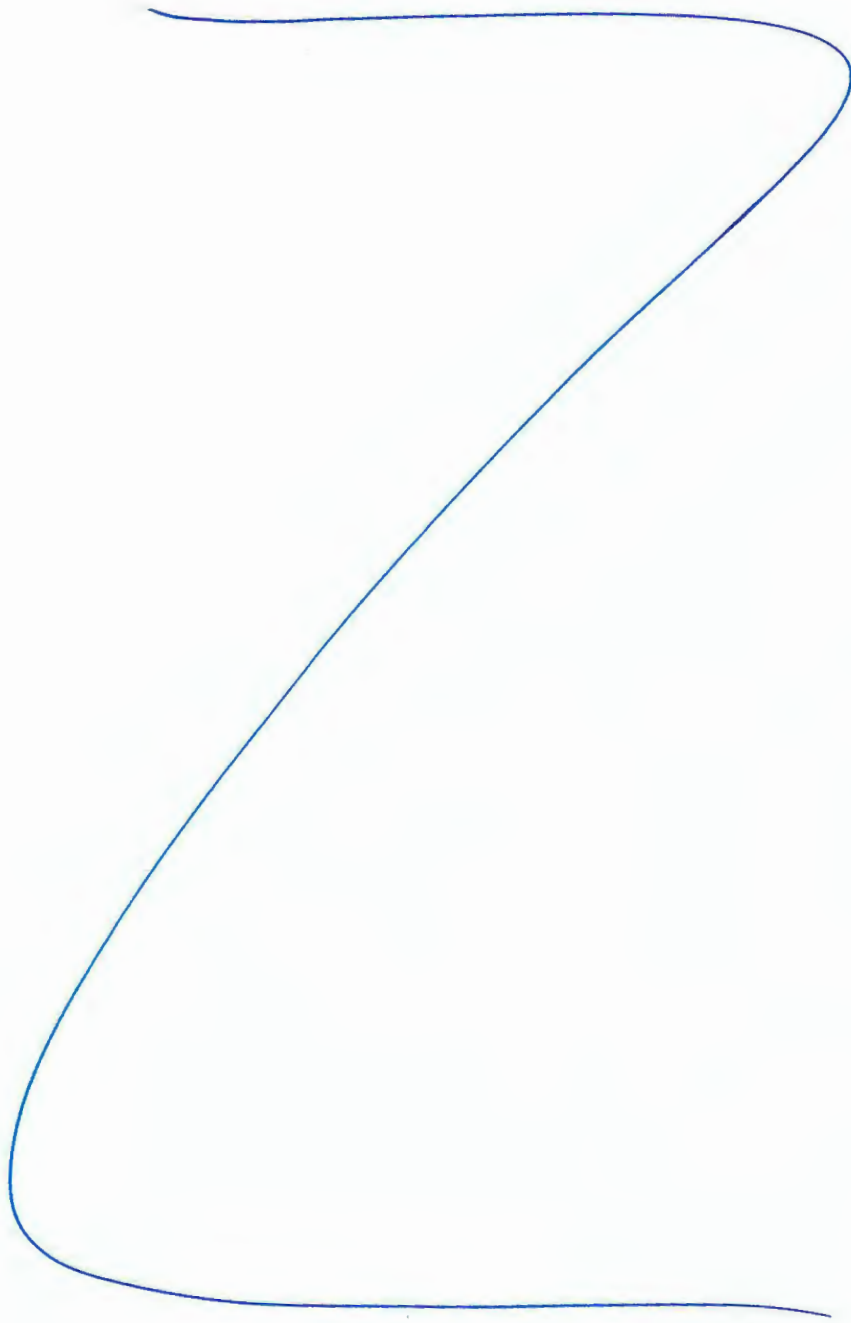
- a). rezydencyjny cykl **od_nowa** - open-call dla młodych twórców (duet: osoba reżyserująca/osoba adaptująca), szkice sceniczne i premiera na początku sezonu (**październik**) - **Mała Scena**,
- b). premiera cyklu kuratorskiego (tekst współczesny) - narracje "stąd" - **listopad/grudzień** - **Duża Scena**,
- c). premiera będąca interpretacją tekstu formacyjnego dla teatru europejskiego - **Duża Scena, marzec/kwiecień**,
- d). premiera spektaklu z cyklu Teatru Społecznie Zaangażowanego - **kwiecień/maj, Mała Scena**,
- e). w każdym sezonie odbywać będą się też premiery wydarzeń performatywnych pozostałych cykli / obszarów - **bez wskazania stałego miesiąca i przestrzeni**,
- f). działanie (premiera) związana z obecnością/interwencją teatralną w przestrzeniach miasta - **idea teatru sąsiedztwa**,
- g). teatr uczestniczył będzie w programach MKiDN, cyklu NCK "Interwencje", projekcie Kreatywna Europa_Kultura, programach celowych - daje to możliwość, po uzyskaniu gwarancji dotacji, wyprodukowania kolejnego wydarzenia repertuarowego (w 2025 Teatr otrzymał m.in. dotację na projekt reportersko-dramaturgiczny poświęcony problematyce miłości, relacji i życia seksualnego seniorów),
- h). Sobótkowy Wieczór Wspólnotowy - **ostatnia sobota sezonu teatralnego (czerwiec)**

CYKLE: opis szczegółowy:

1. Teatr Nowy – Przestrzeń Narracji

Interpretacje niepowielone. Cykl od_nowa (w 2025 Teatr Nowy uzyskał 111.000 złotych dofinansowania w programie Teatr MKiDN)

Jednym z filarów repertuaru Teatru Nowego będzie reinterpretacja klasycznych tekstów i ich **zderzenie z problemami współczesnego świata**. W tym duchu powstaną spektakle, które nie tylko odświeżą literaturę, ale też **poddadzą ją eksperymentalnym przetworzeniom**, otwierając nowe znaczenia. Odniesieniem dla wyborów poszukiwania będzie sentencja Harolda Blooma o tym, że literatura klasyczna to nie ta, która utrwalona jest w statusie istotnej przez historyków literatury, ale ta, która w procesie interpretacji

28. 03. 2025 Morari Bhasurli str.
16

nie domaga się bezwzględnej dekonstrukcji, ale operowania aluzją. A aluzja, rozumiana jako gest artystyczny, nie powoduje niezrozumiałości i rozpadu znaczeń, ale wyzwala w tekście nowe rytmy znaczeń, nowe powody jego czytania, bezpiecznie osadzając teraźniejszość w historii i dając widzowi, w sytuacji teatralnej analizy klasyki, poczucie zakorzenienia, łączy pokolenia. W każdym z sezonów ten obszar artystycznych działań oparty byłby na dwóch metodach pracy nad premierami: programem rezydencyjnym, tzw. „open-calle” skierowanym do najmłodszego pokolenia twórców teatru, absolwentów wydziałów reżyserii polskich szkół teatralnych i realizowanych we współpracy z Akademią Sztuki Teatralnej w Berlinie oraz Narodowym Seminarium Sztuki Teatralnej im. Maxa Reinharda w Wiedniu. Przedmiotem rezydencji byłaby twórczość polskiego autora/ autorki, ale istotne w tym działaniu, programie artystycznym jest to, by wraz z tematem pracy na Dużej Scenie Teatru Nowego przygotowywana byłaby inscenizacja pozostająca w dialogu społecznym, kulturowym, skupiona na translacji tematu rezydencji, ale korespondująca z twórczością autora/autorki polskiego/polskiej i poszukująca dla tej twórczości nawiązania, preteksty, obecności motywu w literaturze i dramaturgii światowej.

RAMOWY PLAN ZAGADNIENI: (okres realizacji w obrębie każdego kolejnego sezonu:
rezydencja: maj - październik, inscenizacja na Dużej Scenie - wiosna)

Sezon 2025/2026

„Reymont/Interpretacje” – Program rezydencji artystycznych i czytań performatywnych, którego celem jest ukazanie twórczości Reymonta jako żywego materiału dla teatru. Inspiracją jest idea społeczeństwa obywatelskiego, pracy organicznej i wspólnoty. W ramach tego projektu zrealizowana zostanie **premiera teatralna** oraz **międzynarodowe warsztaty dramaturgiczne** we współpracy z Max Reinhardt Seminar w Wiedniu. realizacja: maj - październik 2025
„Opera za trzy grosze” – Premiera wiosną 2026 roku, która wpisuje się w **debatę o współczesnych mechanizmach kapitalizmu, nierównościach i polityce społecznej**. Nowe tłumaczenie i aranżacje songów Weilla oraz koncepcja dramaturgiczna oparta na współczesnych odniesieniach ekonomicznych sprawią, że spektakl będzie istotnym głosem w dyskusji o **wartościach etycznych w postliberalnym świecie**.

Sezon 2026/2027

Tematyka rezydencji: niekolonialny modernizm – obserwowanie nieznanego: **Stanisław Wyspiański / Inscenizacja:** „Nędznicy” Victora Hugo

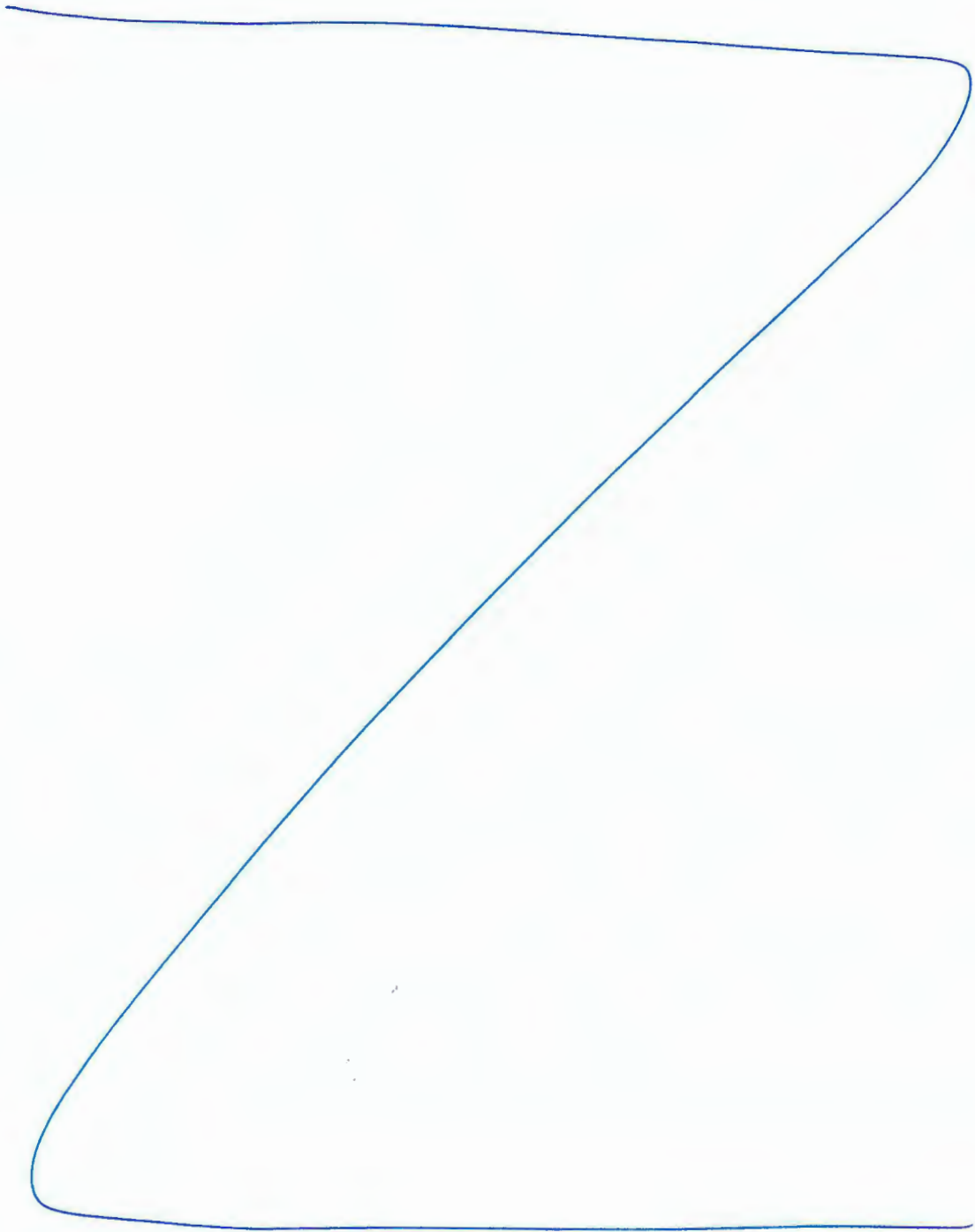
Sezon 2027/2028

Tematyka rezydencji: romantyzacje, tęsknoty, nostalgiczne: **Maria Dąbrowska/ Inscenizacja:** „Ściana” Marlen Haushofer

Sezon 2028/2029

Rezydencja: wspólnoty zastane: **Stefan Żeromski/Inscenizacja:** „Pani Bovary” Gustava Flauberta

28.03.2025⁷ Marcin Buczowski Str. 17

28.03.2025 Marvin Brozowli Str.
18

Sezon 2029/2030

Rezydencja: zazdrość: **Maria Kuncewiczowa/Inscenizacja:** Ernesto Sabato „Aniot zagłady”

2. Narracje - teatr „stąd”

W proponowanym modelu poszukiwań artystycznych istotne jest też podejmowanie lokalnych tematów, związanych z historią miasta i regionu, szukanie dla nich odniesień w „partnerstwach wydarzeń i nurtów” w kulturze europejskiej. Założeniem tej części propozycji repertuarowych jest tworzenie dla Teatru Nowego tekstów dramatycznych przez autorów zagranicznych, docenianych i tworzących literaturę w nurcie „świadomości nadpisania”. Łódź, ze względu na swoją historię, jest miastem i tekstem kultury, który może być tematem teatru reporterskiego i jednocześnie mostem do budowania narracji o wspólnych tożsamościach, wrażliwym sąsiedztwie, zrozumieniu, obecności w historii postaw i wyzwań obywatelskich.

Każdy z proponowanych obszarów tematycznych, stający się kanwą do stworzenia nowego tekstu dramatycznego – spojrzenia z zewnątrz, poprzedzony byłby gruntowną kwerendą merytoryczną u „łódzkiego źródła”, a tym samym otworzyłby możliwość współpracy z instytucjami kultury regionu (muzeami, archiwami, stowarzyszeniami, centrami kultury, organizacjami pozarządowymi).

Proponowane obszary tematyczne, linie narracyjne:

- A. **Rewolucja 1905 roku:** prawa pracownicze, rola kobiet w budowaniu wizji nowoczesnego państwa socjalnego, szanującego prawa pracownicze.

Most: **idea „czerwonego Wiednia”**, miasto socjalne, solidaryzm społeczny końca XIX wieku, nowa wspólnota miejska.

Autorka: **Elfriede Jelinek**

- B. **Artystyczna historia powojennej Łodzi** – odbudowa społeczeństwa i państwa rozumiana jako praca u podstaw kultury, a dopiero potem ekonomii, rola reformatorów teatru (**Leon Schiller, Juliusz Osterwa, Kazimierz Dejmek**) w odpowiadaniu na potrzeby społeczne uczestników kultury, antydydaktyzm.

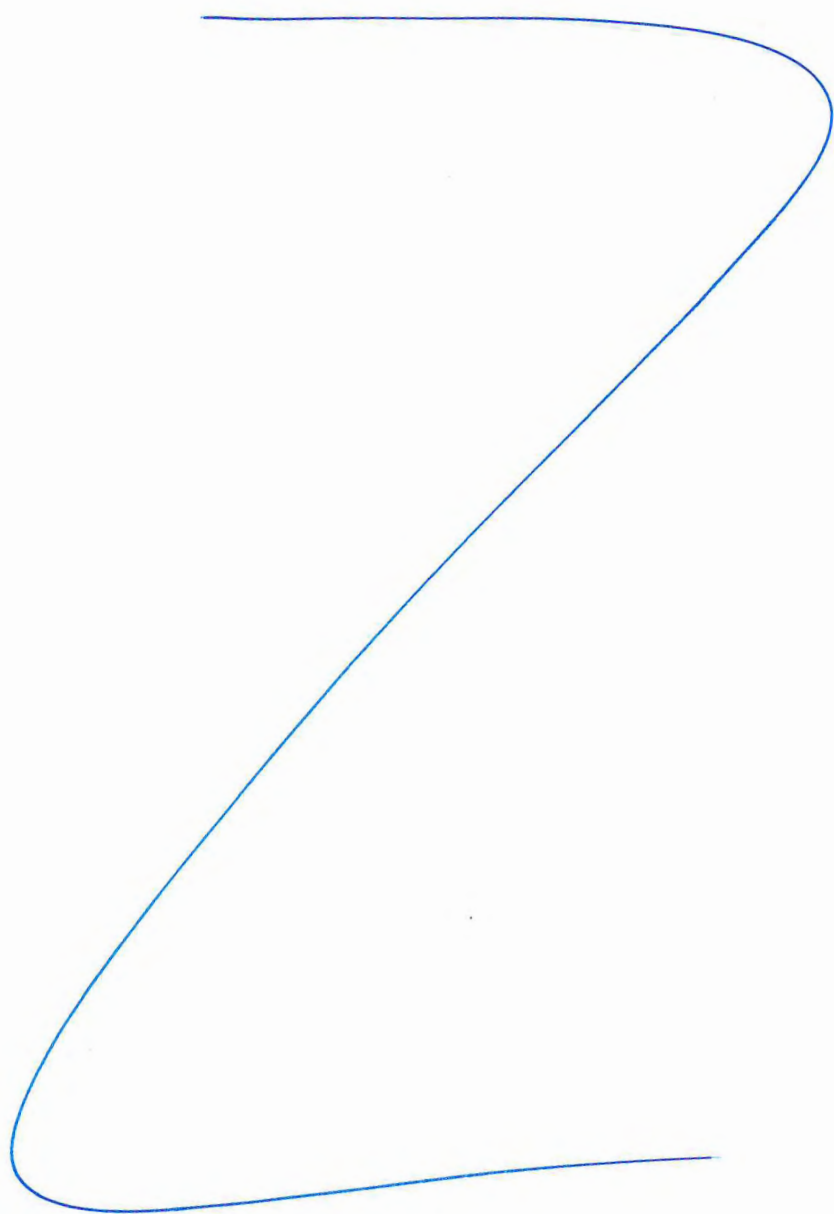
Most: wielka reforma teatru niemieckiego i sztuka polityczna jako wyraz myśli społecznej, tworzenie teatru dla mieszczan i robotników, a nie przeciwko nim, **Bertolt Brecht i dorobek Berliner Ensemble**

Autorka: **Fatma Aydemir**

- C. **Miasto „freaków”, awangarda i ruch kontrkulturowy**, „urbansocialarena”, postindustrialne mody na dziwność, kształtowanie tożsamości miasta po zmianie uwarunkowań ekonomicznych

Most: **Kopenhaga** i anarcho- syndykalistyczne stanowienie dzielnicy „**Christiana**”
Autor: **Thomas Köck**

- D. **Łódzka historia charyzmatyczki** i odłamu kościoła mariawickiego, polska reformacja i wspólnotowość metafizyczna w nowoczesności

28.03.2025 March Broszki

str.
20

Most: **argentyński nurt teologii wyzwolenia**, charyzmatyczna rola kobiet – misjonarek. Autorka: Angelika Liddell

3. Migotania

Alina Obidniak wspominała, że gdy zaprosiła i udostępniła przestrzeń jeleniogórskiej sceny Krystianowi Lupie, to najbardziej zdziwiło ją to, że oboje patrząc na ten sam obiekt, widzieli zupełnie inny format tego obrazu. Dzięki otwartości na „obrazowanie” to w tamtym czasie, zespałał się w kolejnych produkcjach język sztuki scenicznej i mechaniki filmowej. **W Teatrze Nowym, mieszczącym się nieopodal łódzkiego Muzeum Sztuki, w kolejnych sezonach 2026/2027, 2028/2029 odbędą się wydarzenia teatralne dotyczące strategii, nazywanej przez Georgesa Didi-Hubermana, polityką wyobraźni.**

W ramach Pracowni Obrazu Teatralnego Magnus von Horn, Leszek Dawid, Marina Otero, Wojciech Grudziński, zaproszeni zostaną do pracy nad repertuarowymi wydarzeniami artystycznymi badającymi wzajemność obrazu w językach sztuk widowiskowych.

Tematyka kolejnych rezydencji i produkcji oparta będzie o interpretację sposobu patrzenia, nazywanego przez Krystiana Lupę „**kimpatrzeniem**”.

Preteksty do opowieści, łączącej obecność wzroku i obrazu w życiu społecznym, w kolejnych sezonach, tematycznie oparte będą na następujących kategoriach/ tropach:

BLISKO – PODGLĄD – NADZÓR – ZWIDY

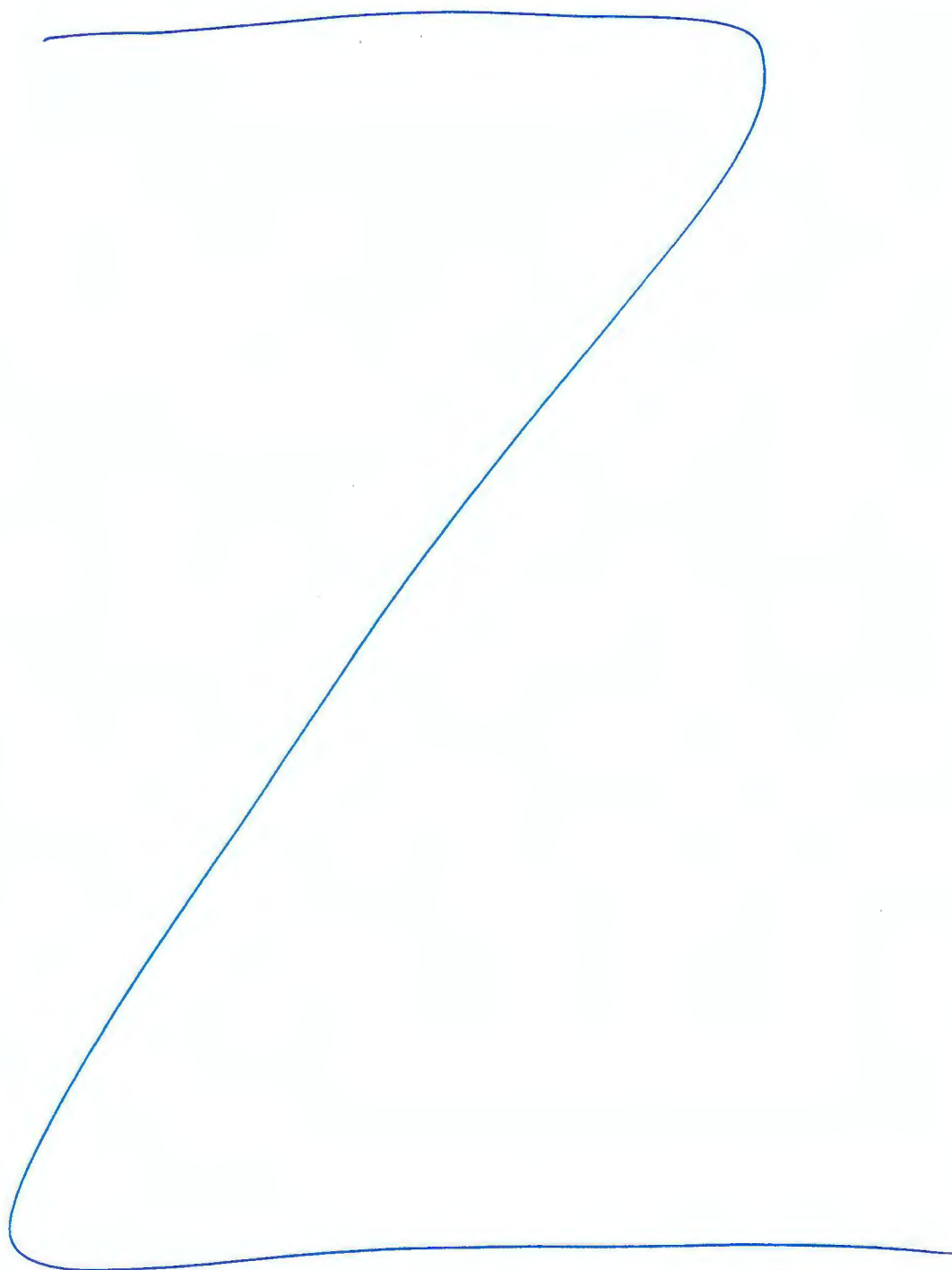
4. Teatr Społecznie Zaangażowany – Budowanie Nowej Publiczności

Modele Włączające Odbiorców

Teatr Nowy będzie miejscem otwartym na różne grupy odbiorców, uwzględniając ich specyficzne potrzeby i oczekiwania. Nie tylko obszar edukacji teatralnej, koordynacji do spraw dostępności, budowania i utrzymywania komunikacji z widzami w taki sposób, by uczestnictwo w wydarzeniach nie było utrudniane z powodów szczególnych potrzeb, możliwości i statusu psychospołecznego, ale także włączanie w obszar wyborów repertuarowych tekstów i realizacja premier reprezentujących rzeczywistość, a nie normatywny obraz społeczeństwa, będzie stałym zadaniem artystycznym Teatru Nowego. W najbliższych sezonach realizowane będą następujące wystawienia:

Przemysław Pilarski, tytuł roboczy „Senioralia” – tekst dramatyczny przygotowywany za zamówienie Teatru Nowego, który powstanie dzięki zaangażowaniu społeczności seniorów z Łodzi i powiatu, biorących udział w serii warsztatów reportersko – dramatycznych dotyczących miłości, erotyzmu, życia seksualnego, akceptacji ciała, przeciwdziałania wstydowi w wizerunku ludzi starszych.

„Głosy mojego brata” - nagrodzony w 2024 roku NestroyPreis tekst Magdaleny Schrefel – dramat poświęcony komunikacji i postrzeganiu świata przez brata autorski, Valentina Schustera, uwięzionego w chorobie i niepełnosprawności, która odbiera możliwość komunikacji ze światem i tworzy jego wizerunek jako osoby z niepełnosprawnością intelektualną, gdy innym nie starcza cierpliwości i wrażliwości na usłyszenie jego głosu.

28.03.2025 Marcin Bnorski

Str.
22

„Transakcyjni” – przygotowywany dla Teatru Nowego przez Mariusza Gołosza tekst dramatycznego dotyczącego utowarowienia człowieka i przedmiotowego korzystania z właściwości psychicznych jednostki w prowadzeniu narracji organizacji, przedsiębiorstwa, nawiązujący do określenia „strat ubocznych” i „cybereugeniki” Zygmunta Baumana i Paula Virillo.

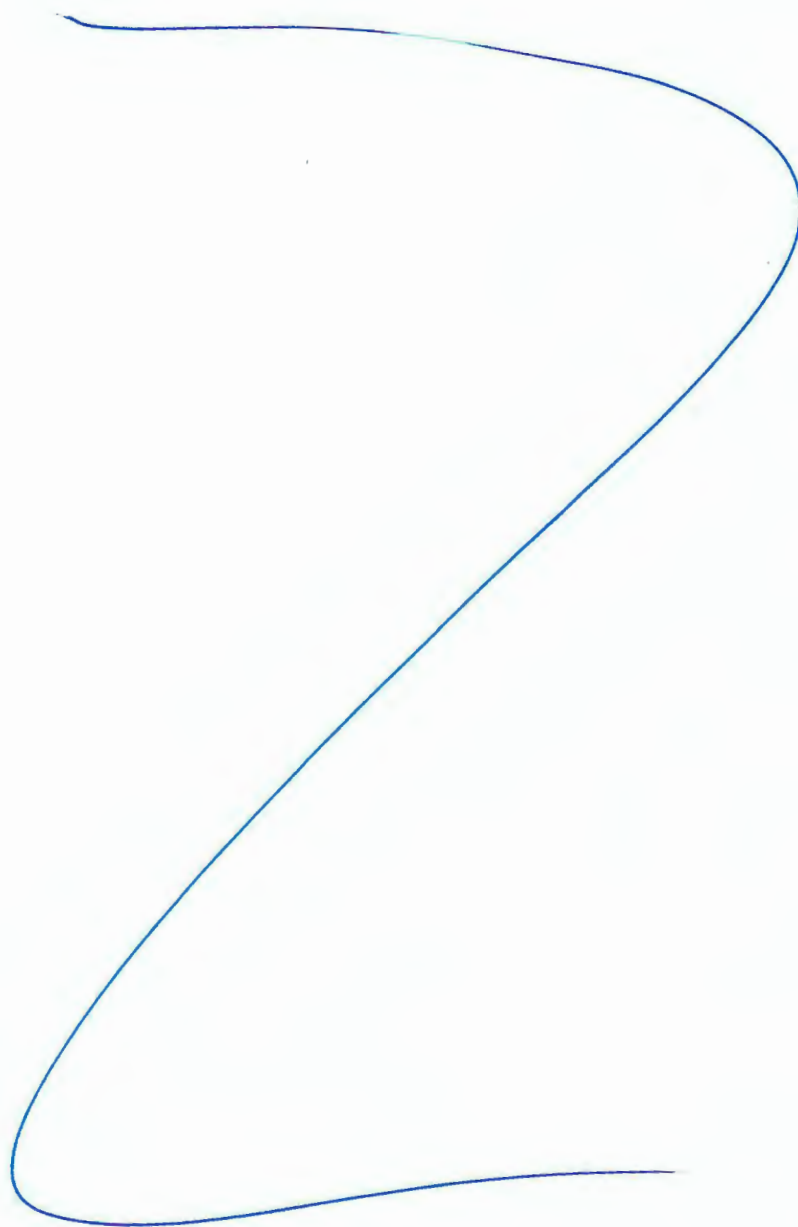
„Ziemia obiecana jest dzisiaj niczyja” – warsztat reporterski i dramaturgiczny skierowany do widzów, prowadzący do powstania tekstu dramatycznego non-fiction poświęconego problemowi bezdomności, systemowej biedy, wykluczenia ekonomicznego, wstydu osób w kryzysie bezdomności (koordynacja: Instytut Reportażu: Mariusz Szczygieł, Olga Gitkiewicz)

5. Współpraca międzynarodowa i lokalna

Teatr Nowy w Łodzi ma potencjał, by stać się **ośrodkiem wymiany artystycznej na poziomie europejskim**. Najważniejsze jest, by w ramach tej współpracy Zespół artystyczny Teatru Nowego miał możliwość doświadczenia pracy z zagranicznymi dramaturgami i reżyserami, ale w taki sposób, by nie była to jedynie wymiana nazwisk. Istotne jest także, by dla publiczności było to nowe spotkanie, ale stworzone na „tutaj”, zakładające wykorzystanie narzędzi teatru do poznania, nowego odczytania tkanki miejskiej, goffmanowskiej idei „teatru życia codziennego”.

W 2026 roku planowana jest pierwsza edycja projektu „Pierwsze spotkanie”. Będzie to cykl 3 wydarzeń teatralnych, performansów, interwencji artystycznych, które przygotowane zostaną w przestrzeni pozasceniczej, miejskiej, wykorzystującej potencjał obecności sztuki teatralnej w autentycznych dla mieszkańców miejscach. Do projektu zaproszeni zostaną absolwenci szkół teatralnych z Polski, Niemiec, Austrii, Niderlandów i Danii. W formie „open-calla” zgłoszenia zawierać będą zarys dramaturgiczny i reżyserski stworzony w oparciu o adaptację wybranego tekstu reporterskiego/ manifestu/ tekstu programowego dotyczącego przestrzeni miejskiej. W pierwszej edycji tematem będzie **idea europejskiej „Grand Tour”**, czyli podróży poznania. Zaproszeni twórcy wspólnie z Zespołem Teatru Nowego przygotowują, możliwe do zobaczenia w jeden wieczór, działania literacko – teatralne łączące tę ideę z tropem „odnajdywania się”, „zasiedlania” i korespondencji działań performatywnych ze społecznie odczytywaną przestrzenią miasta. Teatr Nowy realizował będzie powyższe zadania programowe we współpracy z łódzkimi organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury, wyższymi uczelniami, w tym uczelniami artystycznymi, ośrodkami wsparcia osób ze szczególnymi potrzebami, przedstawicielami mniejszości narodowych, artystami niezależnymi.

Potwierdzone nazwiska reżyserów zaproszonych do rozmów na temat wyboru proponowanych przez Teatr tekstów do inscenizacji: Marcin Wierchowski, Ewa Galica, Agata Biziuk, Stanisław Chłudziński, Klaudia Gębska, Małgorzata Warsicka, Jan Turkowski, Kuba Zalas, Małgorzata Bogajewska, Marlene Foth, Eugenia Bakalierewa, Radosław B. Maciąg, Mikita Iłińczyk, Olga Ciężkowska, Tomasz Fryzeł, Dominika Przybyszewska, Wojciech Grudziński.

28.03.2025 Morin Paszostki

str. 1

EDUKACJA TEATRALNA I UCZESTNICTWO W TWORZENIU KULTURY, WSPÓLNOTA WIDZÓW

Edukacja teatralna, rozumiana jako budowanie świadomego i krytycznego odbioru sztuki, poszerzania kontekstów teatralnych, jest nie tylko działaniem dopełniającym program repertuarowy. W perspektywie założeń kompleksowego remontu instytucji przewidziane jest zaprojektowanie i wyposażenie dwóch przestrzeni edukacyjnych: jednej będącej **ODNOGĄ – miejscem warsztatów, edukacji artystycznej, aktorskich wprawek i zajęć z pedagogiki teatru oraz ZAPLECZA – przestrzeni debat, prób czytanych, wydarzeń literackich, ale także OTWARTĄ SCENĄ** oddawaną do dyspozycji grupom artystycznym, stowarzyszeniom, rezydentom na działania **performatywne i edukacyjne**, na które w formule widowni zaproszeni będą mieszkańcy, dyskutanci, studenci, paneliści, osoby twórcze.

1. Akademia Wiedzy Przydatnej

Comiesięczny cykl spotkań, oparty o uczestnictwo grup międzypokoleniowych. Celem programu jest poszerzanie wiedzy teatralnej, dramaturgicznej, **omawianie zjawisk dotyczących interpretacji i reformy myśli teatralnej w taki sposób, by widzowie** zyskali nowe modele, propozycje, konteksty do odbioru spektakli w Teatrze Nowym, a także szerzej – **zachęcenie zostali do krytycznego i aktywnego udziału w wydarzeniach kulturalnych regionu**. Proponowane grupy uczestników to połączenie reprezentantów seniorów i młodych dorosłych.

2. Kulturalny streaming

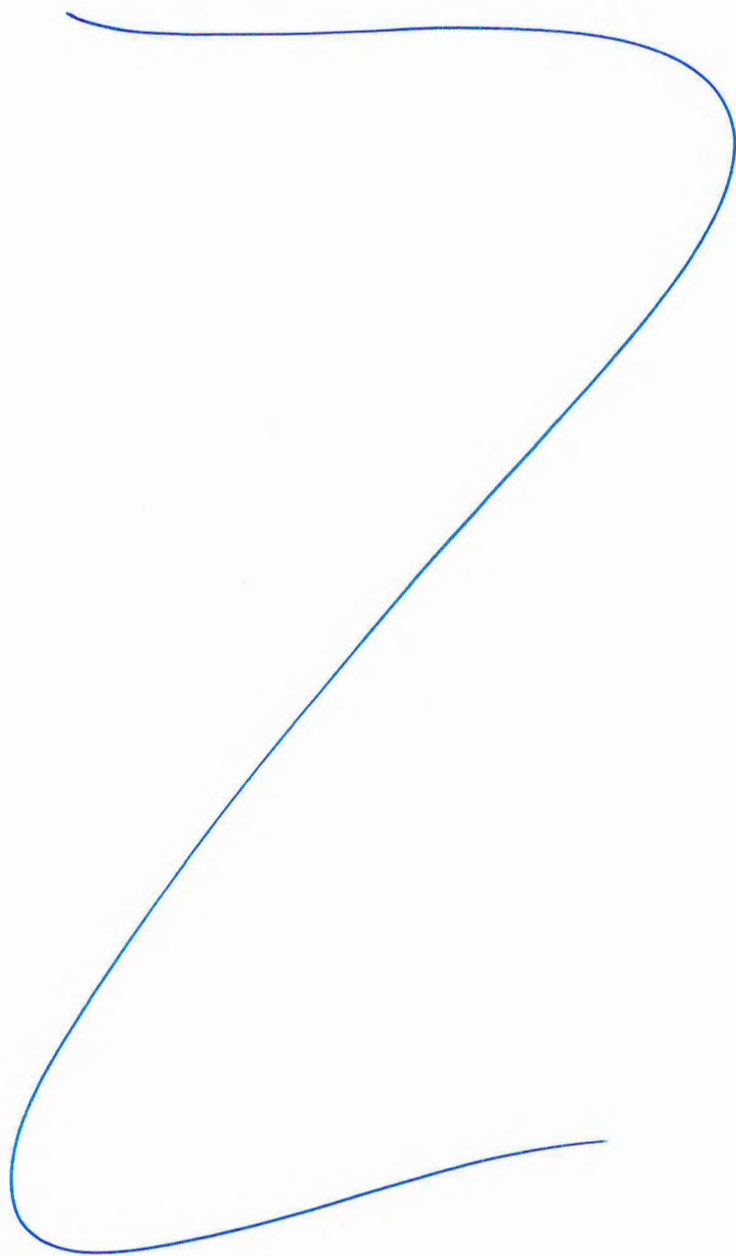
Przy okazji każdej premiery grupa wyłoniona w otwartym naborze będzie miała **możliwość uczestnictwa w pierwszej próbie teatralnej**, otrzyma dostęp do scenariusza teatralnego, weźmie udział w zajęciach edukacyjnych z dramaturgiem teatru/ edukatorem. Efektem tego będzie stworzenie listy streamingowej utworów – kontekstów powstałych przy okazji poznawania materii tematyki spektaklu oraz **Skojarzownika** – ogólnodostępnego, zamieszczanego na stronie internetowej zestawu treści, odniesień, kontekstów, które publiczność będzie mogła przeczytać, zobaczyć, poznać, by poszerzyć spektrum odniesień produkcji teatralnej.

3. Spotkanie z Dialogiem

Raz w miesiącu międzypokoleniowa grupa teatralna we współpracy z miesięcznikiem Dialog w sali prób będzie mogła **wziąć udział w wspólnym czytaniu najnowszego dramatu opublikowanego na łamach czasopisma**. Takie spotkanie będzie szansą na rozmowę dotyczącą problematyki i poetyki tekstu, a także edukacyjnie pozwoli na **poznawanie narzędzi interpretacyjnych materii literackiej w teatrze**.

4. Cykl „Zapisywanie”

W każdym sezonie teatralnym prowadzony będzie cykl warsztatów dramatopisarskich dla osób nieprofesjonalnie zajmujących się dramaturgią. Efektem będzie zaaranżowane pod koniec sezonu teatralnego **wspólne czytanie powstałych fragmentów dramatów w wykonaniu uczestników, studentów szkoły filmowej, aktorów Nowego w przestrzeni publicznej – parku** jako wieczoru otwartej formuły

28.03.2025 Meriin Porrooshi

str. 26

literackiej. **Proponowani prowadzący: Małgorzata Sikorska – Miszczuk, Sandra Szwarz, Dorota Kowalkowska, Tomasz Bąk.**

5. Czy to już historia?

Cykl teatru non – fiction, którego podstawowym założeniem będzie praca koordynowana przez kuratora artystycznego Kubę Zubrzyckiego wspierana przez Jana Turkowskiego, nad dokumentowaniem i nieinterpretowanym wyrażeniem. **Teatr dokumentalny**, wedle zasad szkoły verbatim, jest szczególną umiejętnością umieszczania sztuki i teatralności jako metody empatycznego i wzajemnego relacjonowania. **Edukacyjny cykl poświęcony faktom, szacunkowi w oddawaniu historii, prowadzony metodami teatralnymi i dramatycznymi**, w odniesieniu do rzeczywistości wirtualnej postprawdy, pozwoli, by w większym stopniu historia i cenna narracja zorientowana była w potrzebie opowiadania niż w jej widowiskowości. Przegląd powstałych z uczestnikami etiud, wypowiedzi, scen, będzie odbywał się w formie pokazów repertuarowych i majowego wieczora „**Audiodziennika**”.

6. Sobótka

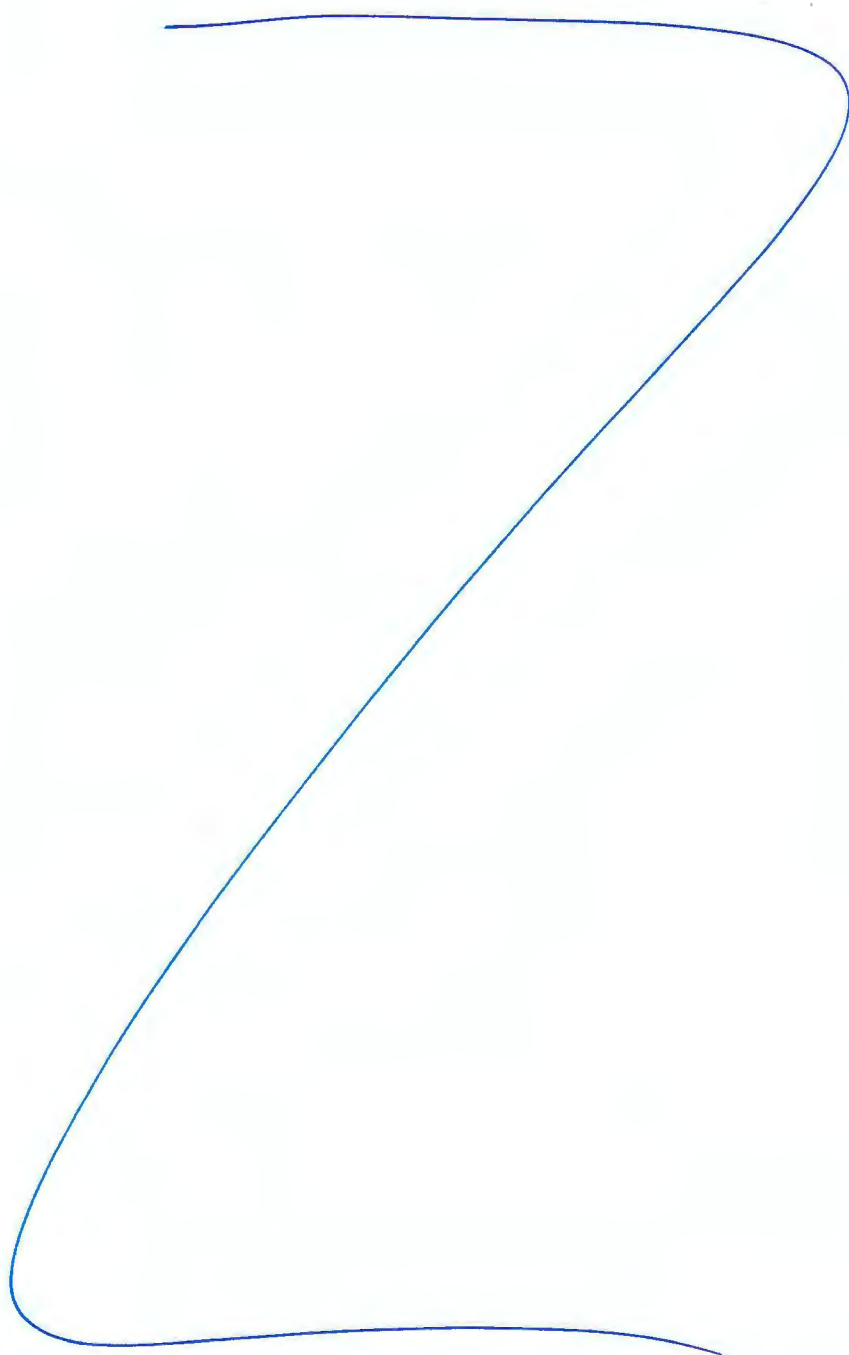
Coroczne plenerowe wydarzenie powstałe **wspólną pracą Zespołu aktorskiego, technicznego i uczestników cyklu edukacyjnego** poświęcone „szaleństwu wolności pieśni”. W tym sformułowaniu, zaczerpniętym z poematu „Beniowski” Juliusza Słowackiego zawiera się przekonanie, że **wspólne muzykowanie, śpiewanie historii, literacka gawęda i biesiada**, pozwalają, by materia śpiewu uczyniła każdą inność wspólną, odrębność ciekawością, a osobność niesamotną. Wydarzenie oparte na inkluzywnym podejściu do tradycji, pochodzenia, poglądu, samopoczucia i autooceny, organizowane w czerwcowy wieczór w przestrzeni miejskiej, będzie **efektem warsztatów wokalnych i scenicznych prowadzonych we współpracy ze studentami Szkoły Filmowej w Łodzi**, dla wszystkich, którzy wspólnie celebrować chcą inność. **Wydarzenie to, włączające przedstawicieli mieszkających w Łodzi mniejszości narodowych i otwarte dla publiczności**, będzie corocznym zwyczajem kończącym sezon teatralny.

PRZEJRZYSTOŚĆ I TRANSPARENTNOŚĆ KURATORSKIEGO MODELU PRACY

W obecnym życiu teatralnym nie są jasne kryteria wyboru artystów współpracujących z teatrem. Wielość i różnorodność festiwalu, przeglądów, rezydencji, mimo obecności dyrektora i udziału przedstawicieli teatru, nie pozwala na model przejrzystego zapraszania i prowadzenia rozmów z twórcami. By w większym stopniu zadbać o przejrzystość w dostępie do składania eksplikacji, na stronie internetowej powstanie zakładka kontaktowa, która pozwoli twórcom na dzielenie się zgłoszeniami i chęciami do podjęcia współpracy z Teatrem Nowym. Zamieszczane będą tam systematycznie informacje o planowanych w następnym sezonie twórczych działań i propozycji obszarów literackich dla inscenizacji.

28.03.2025 ¹² Marcin Borsowski

str. 27

28.03.2025 March Brandyli
str
2.8

KOMUNIKACJA - ŚWIADOME NAWIĄZYWANIE WIĘZI Z WIDZEM, PRZEJRZYSTA INFORMACJA, ZAPROSZENIE DO UDZIAŁU W ŻYCIU TEATRU

Teatr Nowy w Łodzi to nie tylko spektakle, ale przede wszystkim miejsce spotkań ludzi, którzy je tworzą z adresatami działań kulturalnych. W komunikacji z Widzami będziemy koncentrować się na prezentowaniu Zespołu: od aktorów, przez reżyserów, scenografów, dramaturgów, po garderobiane, techników i pracowników administracyjnych. Będziemy przybliżać Publiczności codzienność Teatru, dzieląc się materiałami „behind the scenes”, pokazując proces twórczy, emocje, wyzwania i pasję, które stoją za każdą premierą.

1. Zaangażowanie mieszkańców w rozmowę o kulturze i teatrze:

Teatr Nowy chce być przestrzenią otwartą na dialog z mieszkańcami Łodzi, angażując ich w rozmowę o kulturze i teatrze. Planujemy organizację cyklicznych spotkań, debat i być może nawet konsultacji społecznych, podczas których publiczność będzie mogła dzielić się swoimi oczekiwaniami, opiniami i inspiracjami. Chcemy wspierać inicjatywy oddolne i tworzyć przestrzeń dla lokalnych głosów w teatrze, np. poprzez warsztaty artystyczne współtworzone przez i dla Widzów. Poprzez media społecznościowe i platformy online umożliwimy Publiczności zgłaszanie tematów do rozmów oraz współtworzenie treści związanych z teatrem. Pragniemy, aby Teatr Nowy był miejscem wymiany myśli i inspiracji, które buduje społeczność zaangażowaną w rozwój kulturalny Miasta.

2. Tożsamość Łodzi i społeczna misja teatru

Nowy Teatr od początku swojego istnienia był zaangażowany społecznie i wpisany w tkankę Miasta. Promocję repertuaru będziemy więc opierać na kontekście Łodzi – jej historii, mieszkańcach i problemach, które teatr podejmuje w spektaklach.

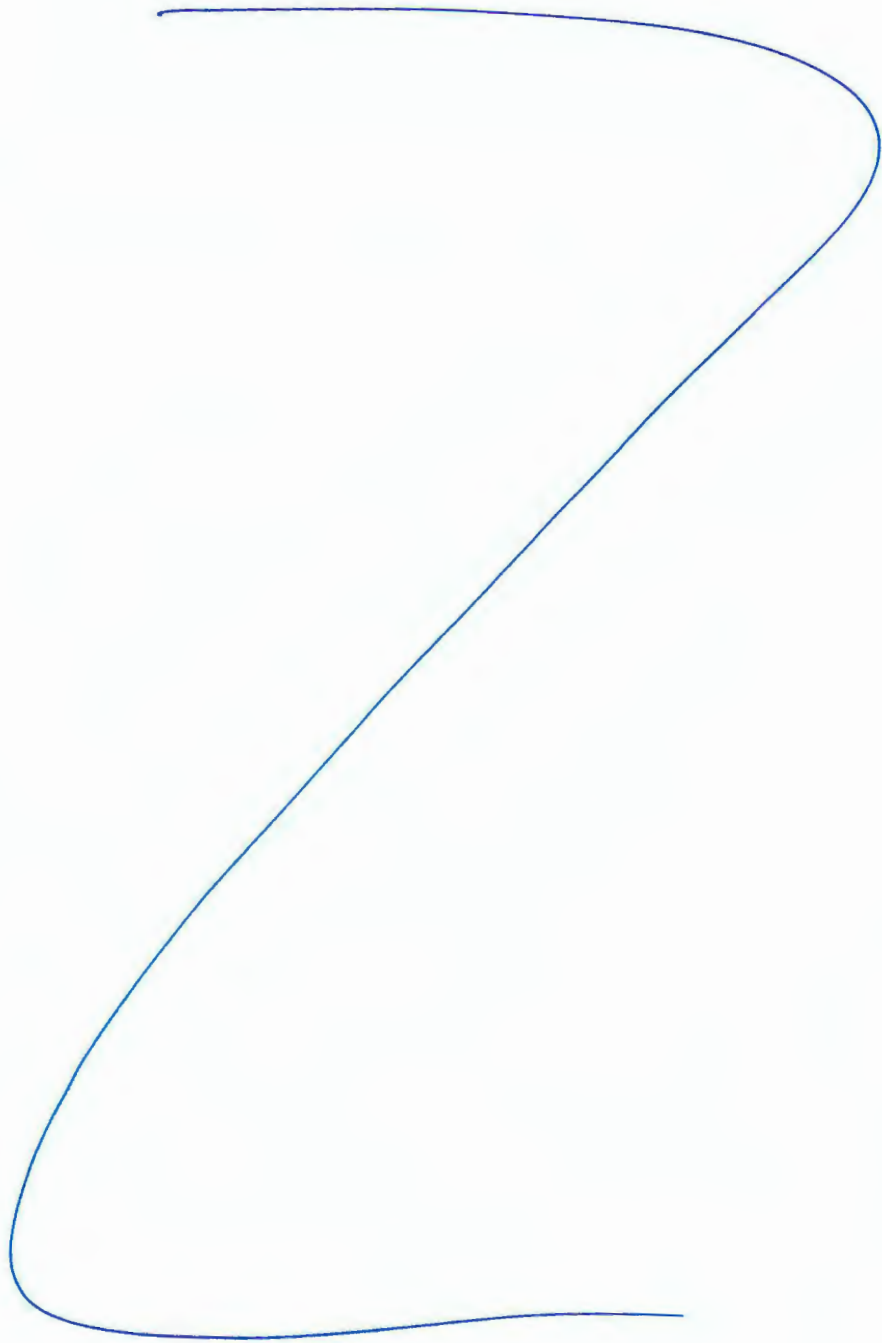
W pierwszym etapie:

- współpraca z lokalnymi mediami, influencerami kulturalnymi, organizacjami społecznymi,
- wydarzenia towarzyszące spektaklom – debaty, panele dyskusyjne, spacerzy miejskie nawiązujące do tematów spektakli,
- aktywne zaangażowanie społeczności łódzkiej poprzez otwarte próby, warsztaty i procesy dialogowe o potrzebach, programie i repertuarze,
- wydawanie „Biuletynu Teatromana”.

3. Multimedia i nowoczesna komunikacja

Komunikację i promocję teatru zamierzamy budować na silnej więzi z Widzami. Treści i propozycje dotarcia osadzimy zarówno w przekazach online, jak i offline. Dodatkowo, planujemy zaangażować widzów we współtworzenie treści związanych z Teatrem:

- dynamiczna i regularnie aktualizowana strona internetowa (docelowo z blogiem prowadzonym przez aktorów i pracowników Teatru),
- newsletter z zapowiedziami premier, ciekawostkami i historiami zza kulis,
- współpraca z lokalnymi mediami online i influencerami kulturalnymi,
- plakaty, ulotki i programy spektakli w wersji drukowanej, dostępne w strategicznych punktach Miasta,
- regularne publikowanie materiałów wideo i zdjęć z prób,

28.03.2025 Martin Bonzatti
für
30

- cykl „Ludzie Nowego” – przedstawianie sylwetek pracowników Teatru poprzez wywiady, relacje, anegdoty
- podcast o teatrze, w którym twórcy i pracownicy opowiadają o swojej pracy, dzielą się swoimi przemyśleniami na temat ról, procesu twórczego i kulisami pracy, w tym inspiracjami oraz wiedzą o Teatrze jako instytucji kultury.
- współpraca z fotografami dokumentującymi życie Teatru, docelowo tworzenie wystaw i albumów fotograficznych,
- materiały dla subskrybentów newslettera – np. scenariusze fragmentów sztuk, opisy scen, rozmowy z twórcami,
- organizowanie konkursów na recenzje spektakli, gdzie najlepsze teksty będą publikowane na stronie Teatru i w mediach społecznościowych.

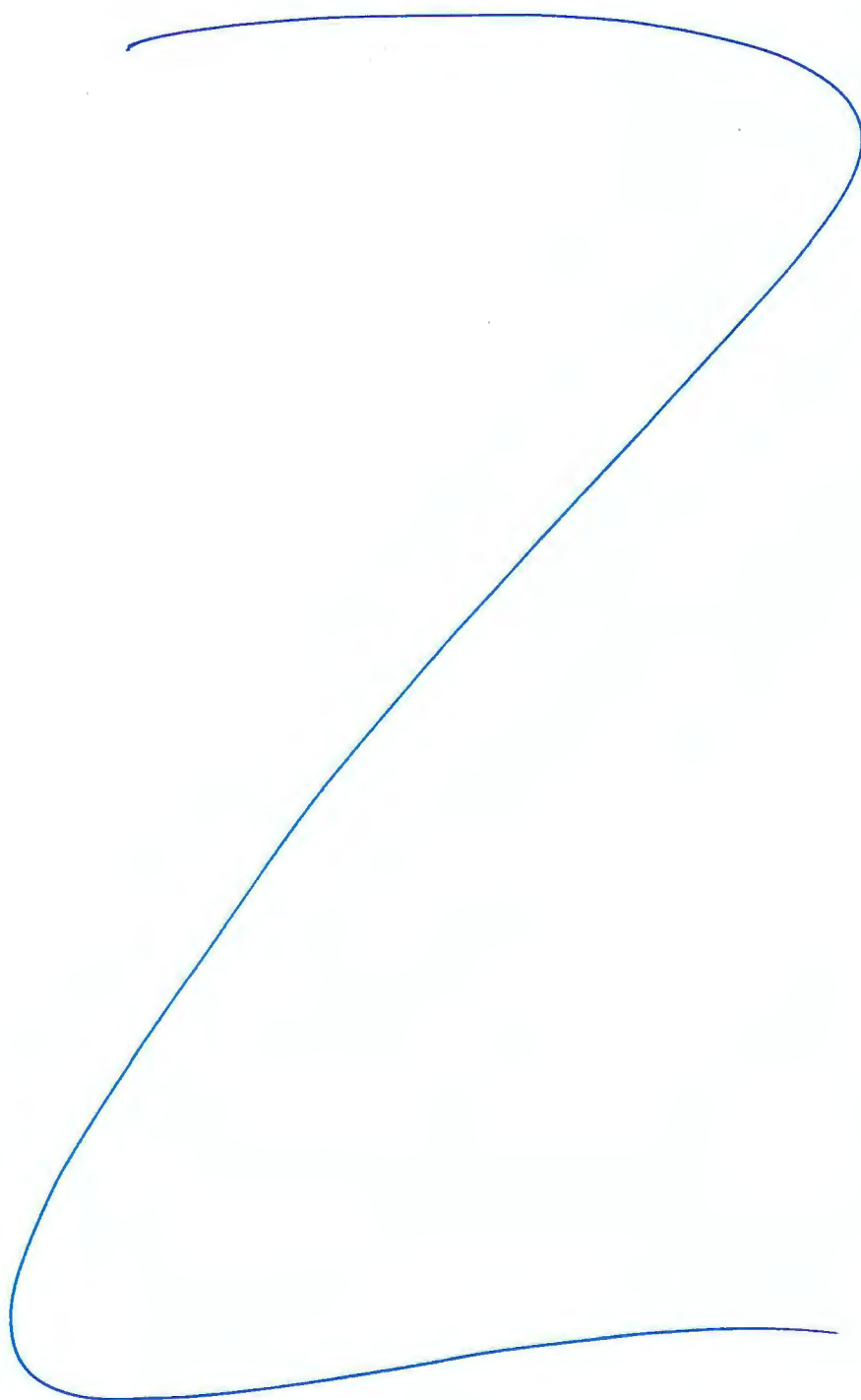
4. Dostępność i różnorodność odbiorców

Naszym celem jest dotarcie do szerokiej Publiczności – w tym do młodzieży, jak i seniorów. Każda grupa ma swoje potrzeby i preferencje, dlatego nasze plany zakładają dopasowanie treści oraz form komunikacji do różnych grup widzów. Ze względu na swoją specyfikę, uważamy za celowe wyróżnienie specjalnych działań dla najmłodszej i najstarszej grupy naszego audytorium.

- kampanie w mediach społecznościowych – Instagram, TikTok,
- regularne spotkania z twórcami po spektaklach adresowane do seniorów.
- wywiady, artykuły i treści publikowane w prasie tradycyjnej oraz mediach lokalnych.
- cykl „Scena Dojrzała” – promocja repertuaru w formie dostępnej dla seniorów - współpraca z klubami seniora i organizacjami seniorskimi.

5. Podsumowanie i przyszłość

Moje spojrzenie na przyszłość Teatru Nowego zakłada, umocnienie jego pozycji jako instytucji bliskiej mieszkańcom Łodzi, aktywnie angażującej się w życie Miasta i otwartej na różnorodnych widzów. Dzięki konsekwentnej komunikacji opartej na ludziach, procesie twórczym i kulisach Teatru chcemy przyciągnąć nowych odbiorców i zbudować wokół teatru stałą, zaangażowaną społeczność. Promocja spektakli przez pryzmat osób, które je tworzą, pozwoli widzom lepiej zrozumieć i docenić magię teatru oraz jego istotną rolę w kulturze miasta. Teatr Nowy w Łodzi pełni nie tylko funkcję artystyczną, ale także społeczną i edukacyjną, stanowiąc przestrzeń dialogu oraz wymiany myśli. Działając w sposób konsekwentny i długofalowy, planujemy budować relację opartą na współuczestnictwie i dostępie do kultury, pełniąc rolę nowoczesnego ośrodka kultury – otwartego, angażującego i bliskiego ludziom.

28.03.2025 Macin Bonzouli str
32

POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

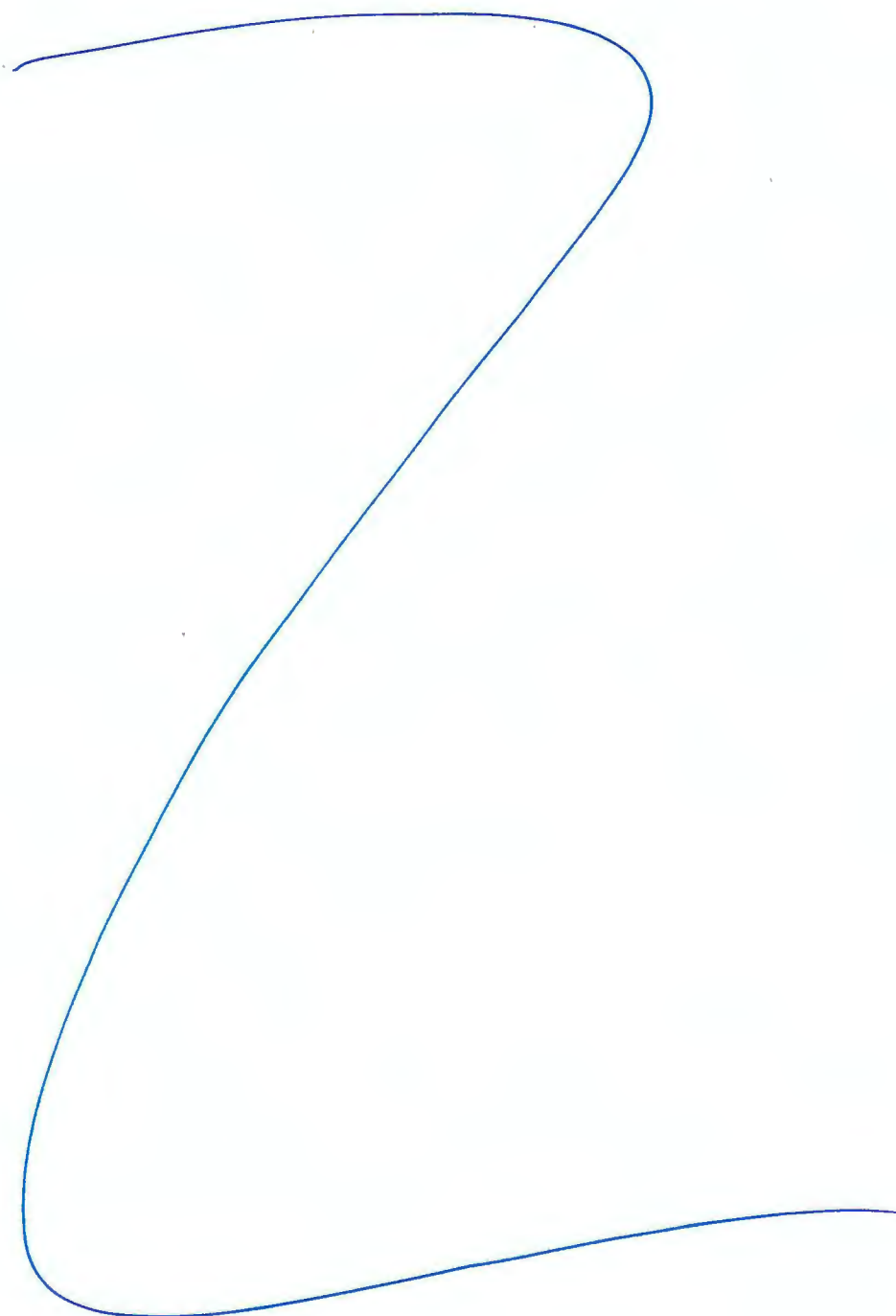
Planowana strategia pozyskiwania funduszy zewnętrznych opierać się będzie na wykorzystaniu potencjału Zespołu Teatru i dobrze skoordynowanej komunikacji w zakresie badania potrzeb, tworzenia wkładu merytorycznego i finansowego do wniosków pozwalających pozyskiwać fundusze zewnętrzne. Strategia zakłada budowanie ścisłej współpracy następujących działów i osób: dyrektor, dramaturg, kierownik Działu Technicznego, Dział Księgowości, Dział Produkcji i Komunikacji/Dział Obsługi i Rozwoju Widowni (w nowej strukturze organizacyjnej), Dział Administracyjny, Dział Techniczny, eksperci zewnętrzni posiadający wieloletnie doświadczenie i współpracujący z Teatrem Nowym w zakresie analizy potrzeb i zasad przyznawania finansowania zewnętrznego oraz tworzenia i rozliczania wniosków w ramach (samorządowych, ministerialnych, europejskich, ogłaszanych przez innych operatorów) programów grantowych, eksperci z zakresu zamówień publicznych. Wskazany powyżej model pracy jest przeze mnie obecnie wprowadzany. W okresie wrzesień 2024-marzec 2025 Teatr Nowy nie uwzględniając środków pochodzących z UMŁ pozyskał finansowanie zewnętrzne w kwocie 689000 zł z przeznaczeniem na działania merytoryczne i inwestycyjne. Moim celem w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych i poszerzania oferty artystycznej i edukacyjnej Teatru Nowego jest kontynuacja i wzmacnianie wprowadzonych w ostatnich miesiącach rozwiązań w obszarze partnerskiej komunikacji i dobrze skoordynowanej współpracy wszystkich osób pracujących na rzecz pozyskiwania funduszy zewnętrznych dla Teatru im. K. Dejmka w Łodzi.

28. 03. 2025

15

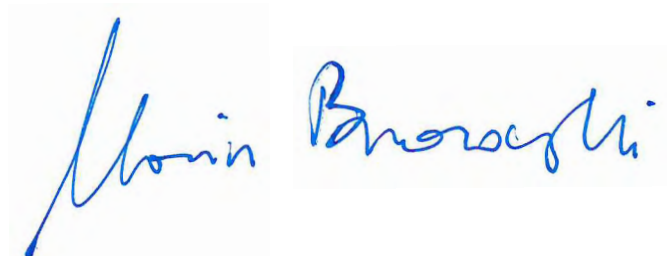
Michał Brzoza

str.
33

28.03.2025 March Buzovki
Hr,
34

Będąc od kilkunastu lat pedagogiem, twórcą, a od czasu do czasu członkiem komisji konkursowych nauczyłem się dostrzegać i doceniać istotną wartość umiaru w formułowaniu wizji, misji, emanowaniu dorobkiem, doświadczeniem, teatralnymi pomysłami i narracjami. Możliwość zapisania ostatniej strony koncepcji programowej, chciałem w związku z tym wykorzystać, by podziękować wszystkim osobom z Zespołu Teatru Nowego im. K. Dejmka w Łodzi, które obdarzyły mnie zaufaniem i wsparciem we wspólnej pracy dla instytucji, pomogły mi w stworzeniu powyższego programu i podjęciu niełatwej decyzji o startowaniu w konkursie na kandydata na dyrektora Teatru im. K. Dejmka w Łodzi.

Łódź, dnia 28 marca 2025 roku

28.03.2025 Marcin Błaszczak

28.03.2025 Maria Bonzoli
8th 36